

הגמרא מבררת: **מאי איכא**, איזה חילוק יש, בין מעילה דאורייתא למעילה דרבנן?

במעילה דאורייתא, הנהנין מהם — משלמין חומש, מלבד הקרן, וכן מביאין קרבן אשם מעילות, ואילו מעילה דרבנן, הנהנין מהם — לא משלמין תוספת חומש, אלא קרן בלבד. מפני שלחכמים אין "כח" לחייב קרבן אשם, כיון שמן התורה אינו חייב קרבן — נמצא שבהמה זו חולין היא, ואסור להביא חולין לעזרה. והיות ואינו חייב קרבן — אינו חייב חומש, משום

שהחומש בא מפני האשם⁽⁴³⁾.

ותמהינן: **ומי איכא**, וכי ישנו, דין מעילה מדרבנן⁽⁴⁴⁾?

ומתרצינן: **איין**, אכן ישנו דין מעילה מדרבנן!

דאמר עולא אמר רבי יוחנן: קדשים, קרבנות, שמתו, ולא נשחטו כלל, יצאו ידי מעילה "דבר תורה".

ולכן, חידש רבה, והוא חידושו של רבה בלבד, שמעילה זו שאמרה משנתנו היא רק מדרבנן.

והשפת אמת מוסיף ביאור: רק רבה הוא הסובר דירדו הוא **תוצאה** מסברת כ"מאן דחנקינן", והיינו, דלא עצם ה"ירדו" הוא סיבה שלא יהיה מעילה, אלא "כמאן דחנקינן" היא סיבה שלא יהיה מעילה.

אבל רב יוסף סובר, שאנו דנים על הדין הכללי, והואיל ודרום ראוי לקדשים קלים, ולילה ראוי לאיברים ופדרים, כמבואר בעמוד א', ולכן, סובר רב יוסף שאף באלו הזבחים שדינם לירד, מכל מקום, נקראים "קדשי ה'" לגבי דין מעילה.

43. וחכמים הטילו עליו לשלם את הקרן, ובלי גזירת חכמים היה פטור אף על תשלומי הקרן, [ועיין לשון הרמב"ם פרק א מהלכות מעילה הלכה ו' ובהערה 7].

44. התוס' תמהים על תמיהת הגמרא, ומביאים כמה מקומות שנאמר בהם במפורש שמעילתן היא מדרבנן!

ומבארים: אכן, מצאנו מקומות שתקנו חכמים מעילה אף שמן התורה אין מועלים בהם

כי בקדשים שמתו גם כן מועלין רק מדרבנן]. אבל הקרן אורה כתב, שלא מסתבר לומר שמשנתנו אינה אליבא דרבי יהודה.

ועוד הקשה סתירה בדברי רבי יהושע. במשנתנו נאמר שרבי יהושע סובר שנשחט חוץ למקומו שיש בו מעילה, ואילו התוס', [גדה מ בן סוברים שרבי יהושע סובר בקרבן חטאת שנשחט במחשבת חוץ למקומו שאם עלה ירד. לפיכך, מסיק הקרן אורה, וכן כתב השפת אמת — בדרך אחרת: רבי יהודה הסובר אם עלו ירדו, יכול לסבור שיש בהן מעילה מן התורה, וכמו כן יכול לסבור שנשחט בלילה ונשפך דמה וכולי נחשבים כפסולו בקודש, והם מ"קדשי ה'" והילכך יש בהם מעילה. ומה שדינם לירד מעל המזבח, הוא גזירת הכתוב הנדרש משלשה מיעותים, כמבואר.

אלא, שרק רבה אמר כן, לקשר בין דין מעילה לדין אם עלו לא ירדו, ואמר כן רק אליבא דרבי שמעון—

מפני שלרבי שמעון כל הפסולים שנפסלו בקודש אם עלו לא ירדו, ובא רבה לחדש שנשחט בדרום מודה רבי שמעון וסובר שדינו לירד, והסביר רבה הטעם משום "דכאן דחנקינן דמי"—